

ABC

PISMO CODZIENNE

INFORMUJE WSZYSTKICH O WSZYSTKIM

NASZE ABC

Czy jesteśmy ślepi?

Czy jesteśmy ślepi i głusi?

Czy nie słyszymy z jak oszałamiającą szybkością wzmagają się na całym świecie tempo wysiłków, zmierzających do uzdrowienia podstaw życia publicznego? Czy nie widzimy zdumiewających postępów wielkiej mobilizacji sił i środków, jaką poszczególne narody przeprowadzają u siebie do walki o lepsze jutro?

Czy już naprawdę jest w nas tak mało sił, że musimy ograniczyć się do smutnej ideologii „przetrwania” i biernego oczekiwania na „lepsze czasy”?

Nasycone 10 procent nie pragnie nic innego nad petryfikację stanu obecnego, pozostałe 90 tkwi w morzu apatii i zniechęcenia.

A tymczasem świat przeżywa takie czasy, w których dnie stają się epokami.

W jednym tygodniu trzy wielkie rewolucje: Włochy tworzą podstawy ustroju korporacyjnego, Niemcy w swej „konstytucji społecznej” formują nowe pojęcie pracy i pracownika, Ameryka dokonuje przewrotu w zakresie swej gospodarki finansowej, zagarniając wszystko złoto na własność państwa.

Jaka jest wspólna cecha tych, zdawałoby się tak odrębnych i różnych od siebie aktów?

Wspólną cechą tych wielkich przemian jest przede wszystkim jedno: dążenie do mobilizacji i aktywizacji najszerzych mas dla podolania olbrzymim trudnościom i zadaniom, stojącym przed poszczególnymi narodami. Krótko można ten proces określić jako **uspolecanianie polityki i gospodarki**.

Nie chodzi nam w tej chwili o ocenę słuszności lub niesłuszności tych albo innych zarządzeń niemieckich, włoskich czy amerykańskich. Istota rzeczy tkwi w zasadniczym ustosunkowaniu się do zagadnienia ustrojowego.

W Polsce zagadnienie to ma wciąż charakter architektoniczny - polityczny. Ludziom zdaje się, że najważniejszą rzeczą jest znalezienie sztywnych form dla utrwalenia posiadanej władzy i że cel ten da się osiągnąć za pomocą środków politycznych, czyli skrupowania społeczeństwa rygorami ostrego prawa.

Na świecie zagadnienie ustrojowe staje się coraz bardziej sprawą energetyczną - społeczną. Zadaniem ustroju nie jest tworzenie sztywnych form władzy, ale zbieranie i przetwarzanie dla określonych celów możliwie największych ilości energii politycznej, społecznej i gospodarczej.

Za pomocą czołgów, karabinów i ostrych dekrétów można nakazać posłuch całemu społeczeństwu, ale środkami temi nie wywoła się entuzjazmu pracy i współpracy; można zabić poczucie godności ludzkiej i przemienić społeczeństwo w gromadę posłusznych niewolników, ale nie wychowa się świadomych swych obowiązków obywateli.

Rozumieją to już dzisiaj niemal wszystkie dyktatury i dlatego, usuwając na bok względy polityczne i osobiste, stają „frontem do człowieka”. Droga uspołecznienia polityki i gospodarki **idzie** do mobilizacji i aktywizacji najszerzych mas. Nie sto-

Cztery fundusze — jeden cel
Co się stało z 10 milionami?

Sajmowa Komisja Budżetowa obradowała dzisiaj nad działem budżetu, obejmującym fundusze, należące do Ministerstwa Skarbu. Są to: Państwowy Fundusz Kredytowy, t. zw. F, którego wysokość wyniosła 198.570.623 zł. Po dzień 10 listopada ub. r. udzielono z tej sumy przedsiębiorstw państwowym przeszło 161 milionów zł., w tem Mościcem 59.600.000 zł., 36 milionów zł. ulokowano w papierach procentowych rolniczych.

Państwowy Fundusz Gospodarczy został utworzony na podstawie t. zw. pożyczki dillonowskiej. Znaczną część tego Funduszu stanowi część składowa Funduszu Budowlanego. Fundusz Budowlany składa się z wpływów Państwowego Funduszu Gospodarczego i 4-proc. pożyczki inwestycyjnej. Funduszem tym administruje Bank Gospodarstwa Krajowego.

Fundusz Rozbudowy Miasta składa się z wpływów podatku od lokali, podatków od placów budowlanych i spłaty pożyczek, udzielonych z Funduszu skarbowych przed rokiem 1925. Jest wreszcie specjalny rachunek terenowy rozbudowy miast. Jego podział finansowy stanowią wpływy ze sprzedaży i dzierżawy terenów państwowych. Z tego Funduszu udzielane są pożyczki gminom miejskim na przygotowanie terenów budowlanych oraz na wydatki, związane z parochiemi.

W dyskusji nad temi budżetami przemawiał jedynie poseł Rymar z Klubu Narodowego, który twierdził, że istnienie aż czterech funduszy, służących właściwie jednemu i temu samemu celowi, t. j. budowie mieszkań, wprowadza tylko zamieszanie. Fundusz Gospodarczy jest właściwie nieczynny. Fundusz Terenowy nie ma pieniędzy. Fundusz Rozbudowy Miast ma tych miast za dużo, a niektóre zamierzają korzystać z zasiłków z Funduszu Pracy. Dlatego należałoby: 1) połączyć te cztery fundusze, 2) poddać rewizji podatek od lokali. Podatek ten, przeznaczony na budowę mieszkań, stał się niepotrzebny, wskutek obniżenia oprocentowania kredytów budowlanych, zarówno krótko, jak i długoterminowych. Fundusz Rozbudowy Miast na w tej chwili 11 milionów zł. w gotówce w centralnej kasie państwowej, prócz pewnych sum w Banku Gospodarstwa Krajowego. Ściąganie zatem wysokiego podatku od lokali w tak ciężkiej dla ludności chwili nie powinno mieć miejsca. Fundusz F z chwilą, gdy cztery piąte swych zasiłków oddał przedsiębiorstwom państwowym, które, rzecz prosta, użyły tych pieniędzy na inwestycje i pożyczek tych nie zwróci, a nawet, jak Mościce, Żegluga Polska itd., procentów nie płaci, stracił rację bytu. Należy tedy skreślić z tego Funduszu całkowicie zamrożone pożyczki, udzielone przedsiębiorstwom państwowym.

Przy zamianie towarzystwa „Żegluga Polska” na towarzystwo akcyjne, określono z bilansu Żeglugi

procent posłusznych poddanych, lecz 100 procent świadomych pracowników idei—oto hasło należne.

U nas jest inaczej. Ślepi i głusi czekamy z założeniami rękoma lepszych czasów, a 10 procent nasyconych ma tylko jedną troskę: utrwalić posiadaną władzę

S.S.

10 milionów, pożyczonych z Funduszu F. Kto za te 10 milionów odpowiada?

Przedstawiciel Ministerstwa Skarbu przyznał posłowi Rymarowi rację co do konieczności reformy funduszu F. Udowodnił natomiast celowość istnienia czterech funduszy

Patrz strona 3-cia!

W numerze dzisiejszym podajemy szczegółową
tabelę opłat ubezpieczeniowych
według nowej ustawyNiema nauki religii
w Gimnazjum polskim w Białej

Jeszcze w sierpniu r. ub. Minister Oświaty zwołał, bez porozumienia z Kurją Metropolitalną w Krakowie, prefekta gimnazjum w Białej, ks. Męczyński, i przeniósł go w stan nieczynny. Kurja Metropolitalna nie przeznaczyła nowego katechety. Nie pomogły delegacje rodziców do kuratora w Krakowie i do

Aresztowania na Białorusi
Sowiety tępią „Białoruską Hromadę”

Działacze mniejszościowi otrzymali drogą okólną sensacyjną wiadomość o wielkich aresztowaniach, przeprowadzonych na terenie Białorusi sowieckiej wśród polityków rozniznanych w swoim czasie na terenie Polski „Hromady Białoruskiej”. Aresztowani zostali b. posłowie na Sejm polski: Rak Michałowski, Miotła, Dworzecznik i Hawryluk, oraz b. sekretarz partii białoruskiej,

Gusewicz. Jak wiadomo, część spośród tych osób była sądzona przez sądy polskie za działalność antypaństwową i następnie uległa wymianię z Sowietai w końcu roku ubiegłego. Aresztowanym działaczom białoruskim zarzucają władze sowieckie prowadzenie nacjonalistycznej propagandy pośród ludności białoruskiej, mającej na celu oderwanie ludności białoruskiej od Związku Sowieckiego.

Stawiski nie strzelał do siebie

Ciekawa opinia mistrza w strzelaniu podana przez „Liberté”

PARYŻ 16.1. „Liberté” zamieszcza sensacyjne oświadczenie pewnego mistrza w strzelaniu z rewolweru, którego treść jest wprost sensacyjna i może spowodować radykalny zwrot w śledztwie, prowadzonym równoległe przez szereg instytucji i władz w sprawie Stawiskiego.

Ów mistrz w strzelaniu oświadcza m. in., że powszechnie używany rewolwer kieszonkowy, kalibru 6-35, ma tę własność, że jego kula po wystrzeleniu przenika do głębokości 3 — 7 centymetrów, zależnie od twardości materiału, z którego sporządzony jest cel. Jeśli strzał oddany jest przy bezpośrednim zetknięciu lufy z celem, wówczas konajmniej w pięciu wypadkach na dziecie następuje rozsadzenie lufy.

Ta okoliczność wymaga więc, aże-

Czy kapitały amerykańskie wrócą do St. Zjednoczonych?
Dolar znów zwyczajkuje
Frank francuski spada

WARSZAWA, 17. 1. (PAT.).— W dniu 17 stycznia r. b. wystąpiła lekka wyżka dolara i funta, oraz lekkie osłabienie kursu franka szwajcarskiego.

Zatrzymanie się spadku dolara tłumaczyć można następującymi względami:

1) z chwilą urzędowej zapobiegłości ograniczenia wahań dolara do stosunkowo szczupłych granic, waluta amerykańska z natury rzeczy wzbudzać zaczyna większe zaufanie, niż dotychczas. W dalszym ciągu mogłoby to wywołać powrót kapitałów amerykańskich, które w swoim czasie uciekły ze Stanów Zjednoczonych. Powrót ten przez swój wpływ na bilans płatniczy będzie oczywiście działał w kierunku wyżki dolara;

2) z zaprzestaniem zakupów złota przez R. F. C. znika dotychczasowa interwencja w kierunku niżki, wprawdzie mało skuteczna, ale zawsze wywierająca pewien wpływ na rynek.

W przeciwnym kierunku — niżki dolara mogą działać narazie (aż do chwili rozpoczęcia interwencji przez fundusz walutowy) czynniki psychiczne, oparte na urzędowym oświadczeniu Roosevelta o tem, że uważa 60 procent dawnej wartości dolara za najwyższą gospodarczo uzasadnioną granicę stabilizacji dolara.

Wahania funta odzwierciedlają do pewnego stopnia wahania dolara. Co się tyczy franka francuskiego, spadek jego tłumaczyć jest obawą odpływu z Francji kapitałów amerykańskich z chwilą względnej ustabilizowania się dolara. Obawy te uważa należy raczej za mało uzasadnione, gdyż odpływ ten nie powinien przybrać większych rozmiarów.

Wahania trzech wyżej wymie-

nionych walut charakteryzują następujące kursy, notowane dziś na giełdach europejskich:

Na giełdzie paryskiej kurs dewizy nowojorskiej wyniósł dziś przy otwarciu 15.90 wobec 15.66 wczoraj, przy zamknięciu, kurs dewizy londyńskiej wzrósł z 80.45 do 80.60.

W Zurichu notowano Nowy Jork wczoraj 3.18, dziś 3.23 i pół; kurs Londynu wzrósł z 16.33 do 16.37, kurs Paryża spadł z 20.32 do 20.26 i jednej czwartej.

W Londynie notowano za 1 ft. 5.05 i jedna czwarta dolarów (wczorajsze zamknięcie 5.11). Paryż przy otwarciu notowany był 80.90 (wczorajsze zamknięcie 80.59), lecz potem poważnie osłabł.

Giełda warszawska notuje dziś kabel na Nowy Jork 5.51 wobec 5.47 wczoraj, kurs czeku 5.48. Londyn wzrósł z 28.08 wczoraj do 28.12, natomiast Paryż spadł z 34.92 do 34.89.

Czy legalne?

WASZYNGTON, 17. 1. (PAT.). Komisja Bankowa Senatu zajmowała się projektem ustawy monetarnej, przyczem postanowiono prosić prokuratora generalnego, Cunningsa o wyrażenie opinii na piśmie w sprawie legalności zajęcia złota w bankach federalnych. Trzech senatorów demokratycznych wypowiedziało pogląd, że zajęcie przez państwo złota stanowi czyn niekonstytucyjny, mający charakter konfiskaty.

Zbędne pośrednictwo
Holendrzy sprzedają szyny polskie łożowim

Przed kilkoma dniami doniosła prasa za źródłami oficjalnymi, że rząd łotewski zamierza zakupić w Polsce większy transport materiałów kolejowych. Obecnie okazuje się, że sprzedaż tę uskuteczniła holenderska firma „Hokke”, przyczem szyny te mają pochodzić z wyrobów metalurgicznych, zakupionych w swoim czasie przez Holandję w drodze kompensaty.

Holenderska firma „Hokke” złożyła rządowi łotewskiemu ofertę na dostawę 15.000 ton szyn pochodzenia polskiego. Nasuwa się wobec powyższego pytanie, poco jest w tej transakcji potrzebne pośrednictwo holenderskie, skoro niewątpliwie Ło-

twia mogłaby bezpośrednio nabywać wszystkie artykuły metalurgiczne w Polsce i to po znacznie niższych cenach.

Komisja
Reform Rolnych

Sejmowa Komisja Reform Rolnych rozpatrywała dziś projekt noweli do rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej o rozgraniczeniu gruntów w związku z przebudową ustroju rolnego. Nowela ta nadaje ożrocznictwu władzę ziemskich moc wyroków sądowych.

Dziś na giełdzie
zbożowej

Na dzisiejszym zebraniu giełdy zbożowej - towarowej w Warszawie ogólny obrót wynosi 2.024 ton, w tem żyta 1.316 ton. Notowano za 100 kg. parytet wagon Warszawa w handlu hurtowym, ładunkach wagonowych: żyto jednolite 14.25 — 14.75, pszenica jednolita 20.5 — 21, pszenica zbierana 20 — 20.50, owies jednolity 12.25 — 12.75, owies zbierany 11.50 — 12, jęczmień kaszany 13.25 — 13.50, jęczmień browarny 15 — 15.50, groch polny z workiem 21 — 23, groch „Victoria” z workiem 25 — 30, rzepak 14.25 — 14.75, rzepak zimowy 42 — 44, rzepak słonecznikowy 18 — 18.50, rzepak zimowy 42 — 45, rzepak letni 44 — 47, siemię lniane białe 90 proc. z workiem 38 — 39, mak niebieski z workiem 50 — 55, mąka żytnia I gat. 55 proc. 24 — 25, mąka żytnia pył I gat. 65 proc. 23 — 24, mąka pszenna gat. I-szy „Lukusowa” 35 — 40, mąka pszenna gat. I-szy 65 proc. 30 — 35, mąka pszenna gat. II-gi po „Lukusowej” 25 — 30, mąka pszenna gat. III-ci „poślednia” 17 — 23, mąka żytnia pyłowa gat. I-szy 65-65 proc. 24 — 26, mąka żytnia siatkowa i razowa 18 — 20, otręby pszenne szale z przemiatu standardowego 11.50 — 12, otręby pszenne średnie 10.50 — 11, otręby żytnie szale z przemiatu standardowego 8 — 8.50, otręby żytnie 8.50 — 9, kuchenki lniane 17.50 — 18, kuchenki rzepakowe 17.25 — 17.75, kuchenki słonecznikowe 18.25 — 18.75, koniczyzna biała surowa 70 — 90, koniczyzna biała bez kanianki 90 — 110, śruta sojowa 45 proc. z workiem 22 — 22.50, ziemiaki jadalne 4 — 4.25, ziemiaki fabryczne 3.75 — 4, wyka 13.50 — 14.50, peluska 13.50 — 14.

Uspokojenie spokojne

THIEME GRÜLICH i SCIGALSKI
Kantor wmiary i Kolektora Loterii
Państwowej Warszawa, Krakowskie
Przedmieście 9, telefon 295-18

OGŁOSZENIE

Ubezpieczalnia Społeczna w Warszawie podaje do wiadomości Pp. Pracodawców, zatrudniających powyżej 3-ech pracowników (od 4 wzwyż), że od dnia 17 b. m. są wydawane za opłatą w Biurze Zgłoszeń przy ulicy Polnej 30 druki do obliczania składek za wszystkie rodzaje ubezpieczeń społecznych i potrąceń części składek, przypadających od pracowników umysłowych i fizycznych.

Biuro Zgłoszeń czynne od 8 r. do 19-ej. Telef. 9.78-30.